

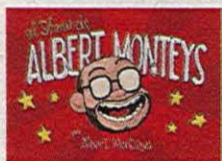
Una passejada hilarant pel cap d'Albert Monteys

XAVI SERRA

Llegir *El show de Albert Monteys*, recopilació de les historietes publicades per l'autor a la revista *Orgullo y Satisfacción*,

és obrir la porta de casa i deixar que el dibuixant barceloní s'assegui en un divan i t'expliqui totes les seves inseguretats i obsessions mentre et petes de riure. Desempallegat de les servituds editorials d'*El Jueves*, Monteys abraça el registre autobiogràfic per embarcar-se en un viatge a les profunditats neuròtiques de la seva ment. Un viatge ple de rialles en què l'autor es presenta com un rondinaire cagadubtes amb poques habilitats socials, incapaç de desxifrar el manual de la vida adulta i víctima de totes les patologies quotidianes de l'era digital.

L'humor en primera persona de Monteys beu tant de la sàtira autoparòdica de Vázquez com de l'autoficció còmica de Louie C.K., però té un segell inequívocament personal que combina l'ull clínic per al apunt costumista —es noten els anys de *Parati, que eres joven!*— amb la reflexió sobre els mecanismes de l'humor. Des de la trinxera de la hipèrbole còmica, Monteys dispara perles agudes sobre les angoixes del procés creatiu, l'obsessió per la nostàlgia i la dificultat per conciliar qui érem amb qui som. Com bromeja Monteys, el còmic no guanyarà el Premio Nacional. Però se'l mereix. ♦♦

EL SHOW DE ALBERT MONTEYS
ALBERT MONTEYS
CARAMBA
160 PÀG./17 €

Graham Greene, al centre, amb dos actors de l'obra de teatre *The living room*. GETTY

Una amfitriona perfecta

JOAQUIM ARMENGOL

Si podeu veure alguna entrevista del cèlebre i popular escriptor Henry Graham Greene (Berkhamsted, 1904-Vevey, 1991) advertireu la imatge de l'anglès impassible. Al seu rostre no hi falta gens d'ironia ni un punt d'excentricitat, tot plegat molt britànic. Del britànic culte i intel·ligent, s'entén. En part, suposo, pel seu vessant d'espia —Greene va treballar uns anys d'agent per a l'MI6, el servei d'intel·ligència anglès—; però també pel seu interès, tot i que alguns el qualificaven d'extravagant, per l'Amèrica Llatina. Només cal llegir novel·les com *El poder i la glòria* (1940), *Viatges amb la tieta*

EL DOCTOR FISCHER DE GINEBRA O LA FESTA DE LA BOMBA
GRAHAM GREENE
EDICIONS DE 1984
TRADUCCIÓ DE JOSEP ALEMANY
160 PÀG./16,80 €

(1969, publicada en català recentment a Viena), *El cònsol honorari* (1973) i *El nostre home a l'Havana* (1959), que transcorren en països com Mèxic, el Paraguai, l'Argentina i Cuba, per comprovar-ho. Greene solia justificar-se dient que en aquests països la política era una qüestió de vida o mort, cosa que pel que sembla el fascinava. La política a Europa li devia semblar, al costat de l'altra, una broma.

El doctor Fischer de Ginebra o la Festa de la Bomba (1980) és una sàtira sobre una societat corrompuda pels diners; però és una sàtira que va molt més enllà de la seva aparença frívola. És un exercici literari sobre la monstruositat humana quan s'alimenta de pura avarícia. El joc radical de Greene és la humili-

ció extrema dels seus personatges refinats. Tots, sense excepció, són víctima del ball teratològic que imposa el sistema capitalista. La deshumanització dels rics i poderosos és l'avis inútil que la societat sembla incapaç d'assumir. Diners, poder, cobejança, humiliació, sarcasme, frivolitat extrema i corrupció són els estris que utilitza el doctor Fischer per manipular els titelles, que l'envolten. Els més innocents, com és natural, cauen els primers i fan de contrapès. Els qui queden, doncs, són els més repugnants, els culpables d'alimentar la ignominia. Fins on es pot arribar és el que el doctor Fischer necessita esbrinar amb el seu experiment.

L'ambigüitat de l'home modern

No hi ha dubte que amb *El doctor Fischer de Ginebra o la Festa de la Bomba* Greene continua explorant, tal com fa amb la majoria de la seva obra, l'ambigüitat de l'home modern i apuntant tot un seguit de qüestions ètiques i polítiques moralment ambivalents en la societat contemporània. Sembla buscar el límit d'aquesta ambivalència inassumible. Més enllà d'aquesta intenció òbvia, la novel·la ens desperta un gran interès pel mateix Greene, perquè malgrat que mai va voler ser descrit com a "novel·lista catòlic", la seva religiositat inherent configura la majoria de les seves novel·les, i aquesta no n'és cap excepció.

Si ens fixem en el contingut i en les preocupacions que s'hi mostren, són explícitament catòliques. De fet, un llibre tan directe i pervers com aquest confirma el que va escriure Greene a la seva dona en una carta: "Tinc un caràcter profundament oposat a la vida domèstica normal i, per desgràcia, la malaltia també és el meu material d'escriptura". Sembla evident, doncs, que el trastorn bipolar que l'escriptor aparentment patia va deixar una forta marca també en la seva obra. Val a dir que *El doctor Fischer de Ginebra o la Festa de la Bomba*, tot i no ser la culminació literària de l'escriptor, és una lectura excel·lent i amena, capaç de conduir-nos amb facilitat a l'inici d'una bona reflexió crítica. Ben mirat, potser aquest va ser el gran talent de Graham Green, deixar una literatura lúcida i magnífica que no exclou mai ningú. ♦♦

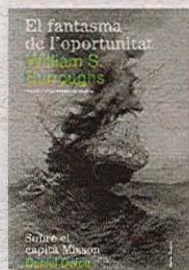
La utopia del capità Misson

DAMIÀ ALOU

En aquest llibre bicèfal que ara ens presenta Males Herbes sobre la vida i miracles del (possiblement real) capità

Misson comparteixen autoría dos dels escriptors més singulars de la llengua anglesa: Daniel Defoe i William S. Burroughs, separats per més de tres segles de distància, tot i que els dos, a part de la seva dèria per aquest personatge, van aportar el seu granet de sorra a la literatura anglosaxona: Defoe fou un dels fundadors de la novel·la anglesa amb *Robinson Crusoe*, i William S. Burroughs, un dels destructors de la novel·la gràcies a la introducció

de la tècnica del *cut-up* o narració fragmentària: l'exemple més conegut seria potser *El almuerzo desnudo* (encara per traduir al català), delirant faula pseudoautobiogràfica sobre el món de la droga i les seves al·lucinacions, que David Cronenberg va adaptar al cinema. Aquest tal capità Misson que va viure a principis del segle XVIII i va interessar els dos autors va ser un pirata qualificat de vegades d'"humanista", ja que els seus homes no maltractaven els vençuts, ni saquejaven la nau, ni la cremaven. També s'explica que va alliberar els esclaus que va trobar en un navili holandès, i que alguns esclaus es van unir a la seva tripulació. També és conegut per haver fundat Libertàtia, una su-

EL FANTASMA DE L'OPORTUNITAT
WILLIAM S. BURROUGHS
MALES HERBES
TRAD. FRANCESC GARCIA MARTÍN
156 PÀG./18 €

posada colònia anarquista a l'illa de Madagascar.

Defoe, a qui s'atribueix la *Història general de la pirateria* (1724) on apareix la història de Misson, ens relata la vida d'aquest cavaller que anava per matemàtic i que en cert moment de la vida va voler embarcar-se. Més endavant, a Roma, va conèixer el Signor Caraccioli, un dominic que predicava més el socialisme que el clericalisme i que al final es va embarcar amb ell. Defoe ens explica, amb el seu estil desmanoyat, les seves aventures fins a la fundació de Libertàtia, que és on acaba el seu relat i on comença, més o menys, el de Burroughs, ja que ell tenia una gran facilitat per extraviar-se per carreteres secundàries i

derivar a llocs insospitats més o menys interessants. A *El fantasma de l'oportunitat* (1991) hi trobem el capità Misson molt preocupat per la desaparició dels lèmurs (que en llengua nadiua significa "fantasma", ens diu) a Madagascar, que posa en marxa la prosa apocalíptica de Burroughs ("El temps és una aflicció humana; no una invenció, sinó una presó"; "La bellesa sempre està condemnada") i una denúncia dels virus que amenacen la humanitat (com ara el VIH i els temibles SEP), així com alguns comentaris jocosos sobre la figura de Crist. Un llibre maco i ben traduït que pot ser una bona introducció a Burroughs i Defoe, qui sap si tots dos massa prolífics per tot el que tenien per dir. ♦♦